

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไผ่งาม

อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

Public participation in community development in Pamaingam subdistrict

Mueang District Nong Bua Lamphu Province

นนุช คำหลัก

Nongnuch Khamlae

ชาญยุทธ หาญชนะ

Chanyut Hanchana

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: Nongnuchkhamlae@gmail.com

Received: 22 February 2024; Revised: 2 April 2024; Accepted: 29 August 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน และ 3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไผ่งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 6,842 คน โดยใช้สูตรของทอโรยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .957 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ และอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านไม่แตกต่างกัน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการเปิดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนให้มากกว่าเดิม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลควรมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ: ชุมชน, การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, ประชาชน

Abstracts

The objectives of this research paper are: 1. To study public participation in community development. 2. To compare public participation in community development with different personal characteristics and 3. To propose ways to improve public participation in the development of communities in Pa Mai Ngam Sub-district, Muang District, Nong Bua Lamphu Province, which is quantitative and qualitative research. The sample was determined from a population of 6,842 people using Taro Yamane's formula. The sample size was 378 people. Data were collected using questionnaires and interviews. It has a content validity value ranging from 0.67-1.00 and a reliability of .957. Data analysis uses statistics: percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The results showed that: 1. Public participation in community development as a whole is at a high level. 2. A comparison of public participation in community development found that respondents of different genders and ages participated in all aspects of community development no differently, and respondents with different levels of education and occupation participated significantly differently in all aspects of community development at a level of 0.01. 3. Suggestions for community development Participation in decision-making There should be an opportunity to attend meetings with local leaders to address the needs of the community. Participation in the implementation of the project should be involved in the implementation of the community development plan. Participation in receiving benefits should be carried out in accordance with the needs of the people, and participation in the evaluation should be involved as an audit committee member in the implementation of projects according to the community development plan.

Keywords: Community, Participation, Community Development, Population

บทนำ

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์บนโลกใบนี้ เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคมต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และต่างต้องมีบทบาทภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามวาระโอกาสที่มาถึงทั้งบทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากการยอมรับจากสังคมรวมทั้งบทบาทที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง เช่นการรับหน้าที่เป็นพ่อแม่ เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชน ทุกบทบาทล้วนมีความสำคัญ สำหรับประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้วทั้งสิ้น ๒๐ ฉบับ ทุกฉบับมีหลักการที่ตรงกันประการหนึ่ง คือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดที่เรียกว่าอำนาจอธิปไตย แม้ว่าในอดีตที่ผ่านมาประชาชนไทยจะมีได้มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเท่าที่ควร แต่เมื่อกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลกได้เข้าสู่ประเทศไทยก็ทำให้ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสติสิทธิเสรีภาพ และมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้นจนนำมาสู่การปฏิรูประบบการเมืองไทยที่เห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก (พระธวัชชัย สุนตริธมโม, 2561)

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับในนานาอารยประเทศจนมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่จำเป็นในการปกครองประเทศของโลกประชาธิปไตย ปัจจุบันประเทศไทยของเราได้ให้ความสนใจต่อหลักการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประเทศในแต่ละด้าน ทั้งด้านการเมืองสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดตามหลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงาน และร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ไปจนกระทั่งถึงร่วมตรวจสอบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย (วิพลรัตน์ คงยงค์, 2565)

การมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน ที่ผ่านมามีพบว่า อุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วม รัฐบาลจึงมีแนวนโยบายที่เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย เกิดความชอบธรรมอันนำมาซึ่งประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ยังถือได้ว่า เป็นการเริ่มต้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่สำคัญอีกด้วย นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ได้แก่ การร่วมในการวางแผน คือการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดแนวทางดำเนินการ ติดตามประเมินผลและตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร และการประสานความร่วมมือ การร่วมในการใช้ประโยชน์ คือ การนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การได้รับประโยชน์ คือ การแจกจ่ายผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาอย่างยุติธรรม และการร่วมในการประเมินผลเพื่อประชาชนในชุมชนจะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อร่วมกันดำเนินการหาทางแก้ไขต่อไป (เจมส์ แอล. เครย์ตัน, 2551)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม จากรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2565 พบข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม ทั้งก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ โดยหาแนวทางวิธีการให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ และตรวจสอบการดำเนินโครงการให้มากขึ้น (ปัทมา สุปกัมป, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะผู้นำท้องถิ่น จึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพราะหากสามารถสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านได้นั้น ก็จะมีการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบการสัมภาษณ์ จำนวน 378 คนมีวิธีการดำเนินดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือประชาชนพักอาศัยอยู่ในตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,842 คน (ข้อมูลพื้นฐานประชากร. 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชาชนที่ พักอาศัย อยู่ในตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม จะมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ทซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

3. การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชน ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากนั้น มากำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบเนื้อหาว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.957

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายชื่อในสำเนครวประชากร ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

4.2 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูด้วยตนเอง

4.3 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 378 ชุด และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน คือค่าสถิติทดสอบ t-test และค่าสถิติทดสอบ F-test

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.98	0.83
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.84	0.76
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.80	0.95
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.88	0.29
รวม	3.63	0.61

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากมี ($\bar{X} = 3.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.84$) มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.80$) และน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 2.88$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.98	0.83	3.99	0.84	-.163	.856

137 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.82	0.74	3.86	0.78	-.527	.383
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.80	0.95	3.79	0.96	.076	.553
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.89	0.28	2.87	0.31	.677	.063
โดยภาพรวม	3.62	0.60	3.63	0.61	-.108	.618

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.015	4	.754	1.074	.369
	ภายในกลุ่ม	261.743	373	.702		
	รวม	264.758	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.788	4	.697	1.190	.315
	ภายในกลุ่ม	218.455	373	.586		
	รวม	221.244	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	2.836	4	.709	.771	.544
	ภายในกลุ่ม	342.804	373	.919		
	รวม	345.640	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.054	4	.014	.151	.963
	ภายในกลุ่ม	33.515	373	.090		
	รวม	33.569	377			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.634	4	.408	1.088	.362
	ภายในกลุ่ม	140.071	373	.376		
	รวม	141.705	377			

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
--	------------------	----	----	----	---	---------

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	48.187	3	16.062	29.761	.000**
	ภายในกลุ่ม	201.852	374	.540		
	รวม	250.039	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	47.454	3	15.818	26.148	.000**
	ภายในกลุ่ม	226.252	374	.605		
	รวม	273.706	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	320.124	3	106.708	504.292	.000**
	ภายในกลุ่ม	79.138	374	.212		
	รวม	399.262	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	145.860	3	48.620	260.369	.000**
	ภายในกลุ่ม	69.839	374	.187		
	รวม	215.699	377			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	117.130	3	39.043	289.214	.000**
	ภายในกลุ่ม	50.489	374	.135		
	รวม	167.620	377			

**p ≤ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	167.943	5	33.589	129.061	.000**
	ภายในกลุ่ม	96.814	372	.260		
	รวม	264.758	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	132.572	5	26.514	111.235	.000**
	ภายในกลุ่ม	88.672	372	.238		
	รวม	221.244	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	232.252	5	46.450	152.394	.000**
	ภายในกลุ่ม	113.387	372	.305		
	รวม	345.640	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ	ระหว่างกลุ่ม	1.145	5	.229	2.628	.054

ประเมินผล	ภายในกลุ่ม	32.424	372	.087		
	รวม	33.569	377			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	94.192	5	18.838	147.495	.000**
	ภายในกลุ่ม	47.513	372	.128		
	รวม	141.705	377			

**p < .01

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันการมีการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันการมีการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันการมีการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

จากข้อคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากประชากร จำนวน 6,842 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง และเป็นข้อเสนอแนะต่อพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ควรมีการเปิดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน แล้วจัดกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในพัฒนาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อคณะกรรมการชุมชนตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน จากนั้นจัดให้มีการประชุมให้ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชนเพื่อแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดการใช้จ่ายในงบประมาณประจำปีต่อไปโดยการส่งพื้นที่เพื่อหาข้อมูลความต้องการของชุมชนเพื่อนำความต้องการนั้นมาทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ควรดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน มีส่วน ร่วมสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการต่าง ๆ ก็จะได้รับรู้ปัญหาได้อย่างชัดเจนก็จะให้ความร่วมมือในการทำงานเสนอการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หากมีการจัดกิจกรรมก็อยากให้จัดตรงกับวันที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ติดภารกิจใด ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อยากมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและชุมชนสามารถนำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งได้รับการอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการดำเนินชีวิตร่วมกันในชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้รับแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ภายใต้การดำเนินงานของผู้นำชุมชนจะต้องสร้างความเป็นกลางและความโปร่งใสในการทำงาน เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ต้องรู้ถึงปัญหาของประชาชนแก่นแท้จริง ๆ ของปัญหาประชาชนว่ามีอะไรบ้าง แล้วใช้คำพูดในการพูดชักจูงโน้มน้าวให้ชาวบ้านที่ไม่เคยร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วม และมีการเข้าพบปะพูดคุยกับประชาชนถามถึงข่าวคราวบ้านนั้นบ้านนี้เป็นอย่างไรประชาชนจึงได้ผลประโยชน์แท้จริง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ควรมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชนของ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชน ในงานด้านการพัฒนาชุมชน ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามแผนงานของโครงการพัฒนาในชุมชน อยากให้มีการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ เช่น ตู้แสดงความคิดเห็น ทาง ออนไลน์ FaceBook การเสนอความคิดเห็นให้ทางผู้บริหารได้ทราบโดยตรง และการพบปะพูดคุยในทุกโอกาสเพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ที่ตรวจสอบที่ดีที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้สะท้อนปัญหา แล้วนำปัญหานั้นมาปรับปรุงแก้ไข

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนพบว่า โดยภาพรวม ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากในทุกโครงการของการพัฒนาชุมชนนั้น ประชาชนที่อยู่ในชุมชนทุกคนย่อมมีส่วนร่วม ได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งโครงการทุกโครงการพัฒนานั้นย่อม ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย จึงทำให้ระดับการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนออกมาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปณณทัต บนขุนทด และคณะ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าว ได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมและมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณณทัต บนขุนทด และคณะ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าว ได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน สุชาติ พริกเล็ก (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในระดับมากซึ่งอาจ กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนและได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนา สุชาติ พริกเล็ก (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีระดับอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากประชาชนยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชนและ ยังไม่ค่อยได้มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วิพลรัตน์ คงยงค์ และคณะ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็น ว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพลรัตน์ คงยงค์ และคณะ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเพศต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ แก้วบุญ (2560) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุทธ อำเภอเฉลิม พระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า อายุที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

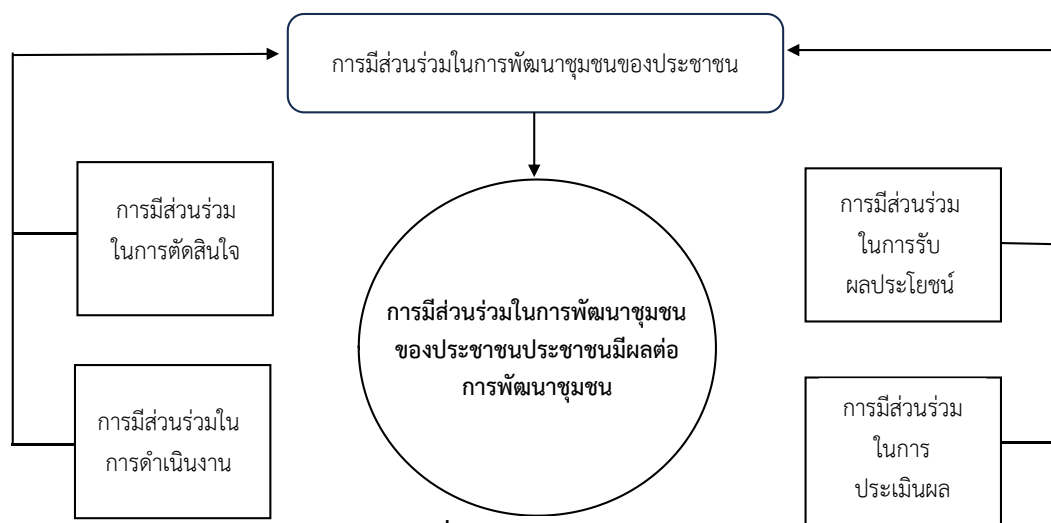
การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ พระธวัชชัย สนธิธมโม (2561) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยรวมแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนที่ได้รับการศึกษามากกว่าย่อมเข้าใจเรื่องของการมีส่วนร่วมได้มากเนื่องจากในทุกกระบวนการของการศึกษานั้นต้องเกิดการมีส่วนร่วมทุก ขั้นตอนจึงทำให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า สามารถเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01แสดงให้เห็นว่าอาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณณทัต บณขุนทด และคณะ (2562) การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลลือสาธ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 อาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่ต่างอาชีพกันย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ที่เกิดจากความเคยชิน ในการประกอบอาชีพของตนจึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็นในการมีส่วนร่วม

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูสามารถอธิบายเป็นองค์ความรู้ใหม่ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป

สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ และอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านไม่แตกต่างกัน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการเปิดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนให้มากกว่าเดิม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ควรดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลควรมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรมอบหมายให้ประชาชนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ และตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงานพัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรจัดให้มีโครงการพัฒนาชุมชนที่ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสออกมาร่วมกันดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยในครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิจัยเรื่องกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.3 ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิจัยเรื่องรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2.5 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (2551). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. แปลโดย ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ฉวีลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- ปัทมา สุปาก้าง. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา : สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต. สถาบันพระปกเกล้า.
- ปณณทัต บณฺฑนทต และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 6(2), 190-211.
- พระธวัชชัย สุนธิธมโม. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิพลรัตน์ คงยงค์ และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 14 วันศุกร์ที่ 19 พฤษภาคม 2566 มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- สุชาติ พริกเล็ก และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 9(4), 436-452.
- สายใจ แก้วบุญ. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุทธ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏกาญจน์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม. (2565). ข้อมูลพื้นฐานประชากร ปี พ.ศ. 2566. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม ต.ป่าไม้งาม อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd Ed). Harper and Row Publications.